

מכתב זה נכתב לפני 28 שנה — אך הפגישה התקיימה רק השבוע

מכתב המזכרתו של משה סמילנסקי משנת 1942 אחרי 28 שנה

אח פגישה, פגישה שכזאת...

שא מכתב המלצה זה הוא ה-11 במאי 1942. כעבור 28 שנים בדיוק התקיימה אותה פגישה שסמילנסקי המליץ עליה. ב-28 השנים שחלפו הפך אהרון כהן למורתן ידוע שספריו על העולם הערבי נחשבים כמקורות מהימנים ביותר על המתחולל במרחב. ואילו עארף אל-עארף, שהיה בזמנו מושל מחוז באר-שבט התמסר באותם שנים אף הוא להשלמת מפעל חייו בכתיבת ההיסטוריה של העולם הערבי. בי. עארף הישיש (78) שהוא חולה-לב, שמע על אהרון כהן מיד אחרי מלחמת ששת-הימים, הביע את רצונו לפגוש, למרות שלא ידע על המכתב השמור אצל כהן זה 28 שנה. אבל הפגישה לא יצאה לפועל בגלל מחלתו של עארף.

כהן לסופר הרחובותי משה סמילנסקי, שהיה מעורה בחיי הערבים הפלסטינים וביקש ממנו להפגישו או לציידו בהמלצות לפגישות עם אישים ערבים. סמילנסקי, שהיבר ספרים רבים על חיי הערבים והיה מקורב לברית-שלום, נתן לכהן בין השאר גם מכתב המלצה להיסטוריון הערבי עארף אל-עארף. התאריך שנוי

בשנת 1942, כשקיבל אהרון כהן את תפקיד המזכיר של הליגה לשיתוף-ההתקרבות-יהודית-ערבית, ניסה לקשר עם אישים ערביים פלסטינים כדי לקרבם ולשתפם בפעולות הליגה. מאחר ולאחרונה כהן, חבר קיבוץ השומר הצעיר שער העמקים, לא היו מהלכים רבים בחוגים אלה באותה תקופה, פנה

מזרחנים כהן ואדיעארף באליבירה, 1970. אינו שונא אף יהודי

כשפגשו שני המזרחנים השבוע בביתו של אל-עארף באליבירה שלייד רמאללה, הם מצאו מיד לשון משותפת. כשהגיעו לשיחה על נושאים אקטואליים הגיעו לכלל הסכמה כי לולא הימצאם של בעלי דיעות קיצוניות משני הצדדים לא היתה מתקיימת כיום שום לוחמה בין העם העברי והעם הפלסטיני. "אני אוהב את האומה היהודית", אמר אל-עארף, "אינני שונא אף יהודי אחר. אבל כערבי פלסטיני לא אשלים עם כיבוש זר, אפילו אם הכובש יהיה עם ערבי אחר." אל-עארף, הדובר עברית צחה עורר את התפעלותו של כהן בצורת איסוף החומר הקסודני שלו. כשנשטרו השניים, ליהא אל-עארף את אהרון כהן עד הדלת ואמר: "היה לי כבוד לשבת בחברתך. עבדת קשה..." "זה לא יואמן", אמר אהרון כהן. "האיש הזה הוא בן 78 וחולה-לב ועדיין מלא-מרץ. האמת היא שעכשיו נוכחתי שעבודתי המדעית היתה יותר קלה משלו."

מולתית, מיועדת לרכישת ליבם של הסטודנטים ברחבי העולם. מכל הסטודנטים הסטודנטים בעולם בחרה דווקא זו הגרמנית השמאלנית, לשלוח נציג להשתתף בכינוס הישראלי. היה זה דניאל בנדיט'כהן, המכונה "דני האדום". מאחר שהחוגים הלאומיים הם הצעקניים ביותר בקרב הסטודנטים, ניתן היה לצפות, שזופעתו של איש השמאל הקיצוני כדני האדום תעורר שערוריה ומהומות. אולם ה-סטודנטים, שגירשו לפני שבועות מספר את הר"ר נחום גולדמן ולא נתנו לו להשמיע את דעותיו בפניהם, התייחסו באדישות לדבריו של דני.

לא מבינים — לא מפריעים! דני הוסיף באודיטוריום על שם וייז באוניברסיטת טה הירושלמית, אחרי שלפניו דיברה שורת מרצים, החל באלוף המילואים יהושפט הר"ר כבי וכלה באורי אבנרי. דני נשא נאום נלהב בשפה האנגלית, ש' נתן להבין כיצד הצליח להלהיב בזמנו את הסטודנטים של פאריז למרד נגד משטר דה גול. באותה מידה שהיה זה נאום נלהב, כך היה גם מבלבל. הוא השמיע את הסיסמות הנושטות של השמאל הקיצוני באירופה, שלף בזו אחר זו דוקטרינות מעורפלות, שהיו קרובות לדעות מצפון. פה ושם שסעו את דבריו קריאות בנינים. אבל איש לא הסריע לו לדבר ואיש לא ניסה להורידו מהבמה. רק כשאמר כי "שום צבא בעולם לא הגן על חייהם של בניאדם אלא על מישטרים" היו כמה תגובות זוערות. אבל הרוחות נרגעו במהרה. "לא הבנו מה הוא רוצה, לכן לא יכולנו להתנגד", אמרו כמה סטודנטים שבאו במסרה ברורה להתחכה עם דני האדום.

דת

מי היא גיורת?

הלן זיידמן, צעירה ילידת ארצות-הברית, שהיא כיום חברת קיבוץ נחיל-עוז שבגבולות הרצועה, עלולה לגרום למשבר ממשלתי. בדומה לרבי-סרן חיל-הים, בנימין שליט, שפרשת רישום ילדיו שהם בנים לאם ש' אינה יהודיה גרמה לסערת הרוחות של פרשת "מיהו יהודי?" בתחילת השנה, כך גם פרשתה של הלן זיידמן מאיימת בהתלקחות מחודשת של מלחמת הכפייה הדתית בישראלי. הלן זיידמן נולדה כנוצרית. היא שירתה כמתנדבת בארץ, נישאה לחבר קיבוץ נחיל-עוז וילדה לו בת. במלחמת ששת-הימים הופגז ביתה של הלן ונהרס בהפגזת תותח חים של הצבא המצרי ברצועת עזה. אחרי שהכנסת קיבלה את התיקון בחוק השבות, הקובע הלכות חדשות לגבי זהותו של יהודי הגישה הלן זיידמן בקשה לבית המשפט העליון, תבעה להכיר בה כיהודיה. הנימוק לבקשתה: היא גיורת לפי דיני ישראלי. ראל בידי שלושה רבנים. אולם משרד הפנים סירב להכיר ביהדותן של הלן ובתה, טען כי התיקון ברישום התושבים יבוצע רק

אחרי שתגיש הלן תעודה מהרבנות באיוורה כי היא גיורת כחוק. אלא שאף לשכת רבנות בארץ לא תאשר את גיורה של הלן. כי הלן גיורה בידי רבנים רפורמיים.

פכנה ליהדות האורתודוכסית. כאשר התעוררה לאחרונה פרשת "מיהו יהודי?", לחצו החוגים הדתיים לקבוע בחוק במפורש שרק מי שגוייר בידי רב אורתודוכסי יוכר כיהודי. אולם דרישה זו היתה עלולה לעורר בעיות רבות. כי הקהילה הרפורמית בארצות-הברית היא גדולה ורבת השפעה. רבים מהעולים מארצות-הברית נשוראים לנשים שגויירו ביד רבנים רפורמיים. הפשרה נמצאה כאשר הוסכם בין ה"מפד"ל והעבודה כי מי שגוייר בחו"ל על-ידי רב רפורמי יוכר כיהודי, אך לא כן מי שגוייר בארץ בצורה זו. אם בית-המשפט העליון יכיר ביהדותה של הלן זיידמן ויחייב את משרד-הפנים לרשום אותה כיהודיה, יהיה פירוש הדבר תחילת קץ הרבנות האורתודוכסית בארץ. לכן, כאשר התברר השבוע כי היועץ המשפטי לממשלה אינו מוכן להתנגד לבקשתה של הלן זיידמן בבית-המשפט העליון, נזעקו ראשי המפד"ל למרות שהיועץ המשפטי מצא דרך לעקוף את החוק בצורה שהכרה ביהדותה של הלן זיידמן לא תהא תקדים לעתיד, לא היו ראשי המפד"ל מוכנים להשלים עם כך. הם איימו בפרשיה ממשלת הליכוד הלאומי. אלא שהפעם הרגיוה עמדתם אפילו את גולדה החרתנית, שאינה מוכנה להיכנס ב"ריב עם ראשי המפד"ל. נציגי התנועות הקיבוציות בהעבודה בהחירו לה שהפעם לא יהיו מוכנים לקבל את דין הכפייה הדתית.

יפתח אלון, בנו של סגן ראש-הממשלה, בעד אוטונומיה לגדה המערבית

אלון חושש להצטלם!

אנחנו צריכים לחכות עד שהערבים יהיו מוכנים למשאומתן ישרי. אם נזותר על משהו הם עלולים עוד להבין שאנחנו מוכנים לוותר על הכל. צריכים להכות בהם עד שישכנעו את עצמם ויבואו ל"שיחות ישירות".

האם אתה בעד תוכניתו של אביך, ה"נקראת, תוכנית אלון?"

"כן, אני בעד תוכנית זו. שוחחתי עם אבי והוא אמר לי אותם דברים שהצהיר ברדיו ובעיתונות. ידוע לי שגח"ל מתנגד לתוכנית זו. אם הם לא ישתכנעו לקבלה, אז שיעזבו את הממשלה!"

ומה בקשר לגדה המערבית?

"אני חושב שיש לתת אוטונומיה לגדה המערבית, אם יש סיכוי שהדבר יקרב את השלום. יתכן שצה"ל יהיה חייב לפנות את הגדה אך לעמוד בקרבת מקום כדי למנוע הפתעות. זו אינה רק דעתי. לא דיברתי עם כל החיילים, אבל כך חושבים גם החברים ששירתו איתי יחד בתעלת סואץ."

כאשר בקשתי את יפתח אלון רשות לצלמו, הוא סרב. "זה עלול להזיק לי", אמר, "אם תופיע תמונתי בעתון זה יזיק לי בעבודה שאני עומד לקבל בקרוב."

מעורר התפעלות. זהו אחד הצרפים ה"רעועים ביותר במשק, על הדלת כתוב בעפרון: "יפתח". זוג אופניים וסל אחד ניצבים בפתח הצרף. צעירה בעלת שיער שחור ועיניים כחולות פותחת את הדלת. יפתח, שוץ, שקט, וזהיר, שוקל כל מילה. על השולחן ניצב פנס דייגים.

ליפתח אין מקצוע מיוחד. אחרי שסיים את לימודיו בבית-הספר התיכון התגייס לצה"ל, השתחרר לפני כחודש, עובד עתה כדייג בכינרת.

"אני עדיין חושב כמו חיל", אומר יפתח, "יכול להיות שבעוד זמן מה, כש' ארגיש את עצמי כאזרח, אחשוב אחרת". מה לעתך, יפתח, לגבי סיכויי השלום עם הערבים?

"אני יודע למה אתה מתכוון. קראתי השבוע בהעוטה הזה את עמדתו של אסי דיין. אינני מסכים איתו. הוא מוכן לחתור אפילו על ירושלים תמורת שלום. אני על ירושלים אינו מוכן לחתור! אני מקבל את הפתרון בנוסח החלטת מועצת-הבטחון מ' נובמבר 1967, אבל אני מתנגד שניסוג מ' סיני לפני שלום. במצב הנוכחי נוכל להח' זיק בקו תעלת סואץ אפילו עוד 20 שנה". לאיזה ויתורים אתה מוכן כדי לקדם את השלום?

ראיון לעיתונאי אם הוא רוצה בכך. תנסה את מולך... הצרף בו מתגורר יפתח אינו במצב

אלון, שרה, דיין — 1938 מה אומרים הבנים